

Melocco Miklós

Filep Sándor és Párkányi Raab Péter kiállításáról

Városi Hangverseny- és Kiállítóterem, Zalaegerszeg, 2006. május 3 – június 8.

Ha elkészült egy emlékmű és egy utcán vagy téren felállítják, három kérdés szokott elhangzani: Miért pont ez? Miért pont ide? Miért pont ezéző készítette?

E három kérdés általában nem jóindulatú. A kérdező pedig, a járóelő, aki vagy magában mondja a kérdést vagy egypár barátjának fóruma előtt, és biztos abban, hogy a fogadtatás vele rokonszenvező. Ebben a kérdezősködésben nincsen vállalkozás, nem kell hozzá bátorság.

Ha jóindulatú a kérdés, akkor ez érdeklődés, lehet, hogy nem vár választ, az is lehet, hogy ő maga gondolja el a választ. Esetleg el is fogadja.

Most én teszem fel a kérdést hármunkkal kapcsolatban.

Miért választották a két művészt, miért állítanak ki és miért itt?

A két művész nagyon jó, a felkérőt a minőség vonzotta, jó kiállítást akart.

A sok izmus után – az egyszerűség kedvéért az absztrakt művészet korában – ők ábrázoló művészek.

Igaz, hogy az izmusok kora kezd megunt lenni. Persze még él és működik és lehet értékes. Az érthetőség kedvéért szép színű például. Amikor a művész – mint valamely

Enteriőr a kiállításról, elötérben Filep Sándor "Csendélet tanulmány" (2005) című munkájával

foglalkozást űző ember – nem készít tárgyat, hanem ő maga jelenik meg, mint manifeszt passzivitás, lehet szellemes is és erkölcsös is.

Ebben a korszakban, vagy ennek a korszaknak a végén vagy vége felé – felkérni két ábrázoló művészt kiállításra, állásfoglalás. Vagy azért választja ezt a felkérő, mert ezt szereti, vagy nem akar semleges, unalmas lenni, hanem a két művész által feltűnő, érdekes.

Ha az egész korról akarna a felkérő bemutatót tartani, akkor is a jó minőséget választaná, a kortárs gúzsba kötöttségében, vállalva a jóslás terheit.

Miért én nyitom meg?

Attól kezdve tudok erre válaszolni, hogy igent mondtam a felkérésre. Nem kortárs vagyok csupán, hanem a társuk. Hogy gúzsba vagyok-e kötve, az nem az én dolgom, hanem az utókoré.

Társuk vagyok. A minőség esztétikai kategória, és felnézek mindkét művész tudására. Ráadásul egyszer mesterrüknek neveztek engem, amit ők elfogadtak, én nem, mert amikor megismertem őket, akkor már mindent tudtak.

Ezt a mindentudást meg kell egy kissé magyaráznom.

A rajz. Leonardo da Vinci óta, által megszületett a rajz. A reneszánszban még nem volt fényképezőgép, a helyett is rajzolni kellett. Egy teljesen kész Leonardo rajz olyan, mint egy plasztikus fénykép, létező vagy nem létező emberről, tárgyról vagy tájról. Ezt a tudást használja a rajzoló, e szerint a magas mércé szerint.

Ezzel a magas mércével mérve tud ez a két művész mindent.

A szobrász továbbra is rajzol, csak nem ceruzával, sötét és világosan hagyott részekkel, ábrázolt árnyékokkal, hanem hepehupával, valódi árnyékokkal. A részletek adják össze a vonalakat, amelyeket most nem ceruzával vagy szénrel húz meg, hanem vésővel vagy mintázófával, vagy ujjbeggyel, jó helyen nyomva be egy mélyedést, jó alakú mélyedést vagy jó alakú dombot.

A festészet más, sokak szerint több. Ha rajzol, jól rajzol, de színnel, színesen. Ha akarja, nem is rajzol, nem alakul a képen vonal, hanem folt.

Monet pipacsos mezőt fest és a képen nincsen egy fűszál sem és egy virágszirom sem. És mi egy pipacsos mező előtt állunk.

Csernus Tibor egy kis edényt fest, és az edény tele van mákkal. De nincsen egy mákszem sem. Olyan színű, mint sok mákszem együtt.

Filep Sándor rajzol is, fest is egy képen. A vonal és a szín harmóniában van. A vonal, ahol van, olyan színű, amilyennek ott lennie kell.

Ezen a magas szinten alkotják képeiket – a szobor is egyfajta kép – és közlik, ábrázolják a gondolataikat.

A társuk vagyok, ez véd- és dacsövetséget jelent, ez barátság és szeretet.

Párkányi Raab Péter: Perpetuo excelsior - 1998.

Párkányi Raab Péter: Bumm - 1988.